

Konferencia prebiehala v troch tématických cykloch. V prvý deň sa diskutovalo o hlavných líniach vývoja vedy a dejín občianskeho práva, druhý deň bol na programe rokovania vývoj zmluvného práva za posledných sto rokov a tretí deň sa konferencia sústredila na problémy vývoja občianskeho práva s osobitným zreteľom na vlastnícke, rodinné a dedičské právo.

Celkove sa na konferenciu predložilo 33 vopred vypracovaných a rozmnožených písomných referátov, z toho 6 z Československa. Naši účastníci sa zamerali na tematiku druhého dňa konferencie a ich referáty sa zaoberali občianskym právom za buržoáznej ČSR (prof. Luby), obmedzovaním zmluvnej slobody za okupácie (prof. Vietor), úlohou zmluvy pri monopolizácii hospodárstva (doc. Bianchi), pracovnou zmluvou (dr. Houser C.Sc.), manželskou zmluvou (dr. Klabouch CSc.) a obchodnými úkonmi (dr. Urfus CSc.).

Zo strany Maďarskej akadémie vied sa na konferencii zúčastnili akademici Imre Szabó, Gyula Eörsi a Endre Nyizsalovszki, ďalej dekan Právnickej fakulty v Pécsi profesor Andor Csizmadia, profesori Kálmán Kovács a Márton Sarlós z Budapešti, Tibor Papp z Pécsu a mnohí ďalší významní právnici z vedy a praxe. Na konferencii bolo trvale prítomných okolo 70–80 účastníkov, ktorí po celé tri dni živo diskutovali.

Najživšie výmeny názorov sa sústredili okolo otázok rozlišovania verejného a súkromného práva, okolo inštitúcie pracovnej zmluvy a manželskej zmluvy, okolo hodnotenia Otto v. Gierkeho, ďalej ohľadne inštitúcie zmluvy v oblasti organizácie spoločností za kapitalizmu, ohľadne deformácií občianskeho práva za okupácie. Za tri dni sa vystriedalo vyše 30 diskutujúcich.

Treba si cenit dobrú organizáciu konferencie, ktorá dovolila aj v mimokonferenčnom spoločenskom programe upevniť osobné kontakty nielen v medzinárodnom meradle, ale aj v medziodborovom zmysle medzi právnymi historikmi a civilistami. Zdá sa nám, že striedanie tématických konferencií jednak podľa období, jednak podľa predmetu (VII. v Pécsi o štátoprávnych problémoch dualizmu, VIII. v Egeri o učebných textoch za obdobie kapitalizmu, IX. v Smoleniciach o právnej vzdelanosti do r. 1848) stáva sa cennou vzpruhou pre oživenie nielen vedeckej práce na určitých úsekoch, ale aj pre utváranie nových osobných kontaktov v medzinárodnom a v medziodborovom meradle. Účasť dr. Petričovej z Beogradu, prof. Telbisova z Varny, prof. Buchdu z Jeny, prof. Lieberwirtha z Halle, W. Sellnowa, H. Kuntschkeho, H. Schrödera a I. Melzerovej z Berlína, prof. Lentzeho z Viedne a prof. Thiemeho z Freiburgu i. Br. je toho najlepším dokladom. Pozdravný telegram konferencii poslal aj prof. Václav Vaněček, člen korešp. ČSAV, ktorý sa pre inostrannú nazeprázdnenosť tentoraz nemohol stretnutia zúčastniť.

L. Bianchi

Za profesorem S. F. Kečekjanem

Dne 24. června 1967 zemrel po krátkej ťažkej nemoci vynikajúci sovietský právni historik, jeden z najstarších profesorů Moskevské státní university M. V. Lomonosova, doktor právnických věd Stěpan Fjodorovič Kečekjan.

Stěpan Fjodorovič se narodil 25. března 1890 v Nachičevani na Donu v rodině lékaře. Prakticky celý jeho život byl úzce spojen s moskevskou university. Když zde v roce 1912 vystudoval právnickou fakultu, setrval na ní k přípravě na učitelskou dráhu. Na jaře 1915 byl jmenován soukromým do-

centem Moskevské university. Od té doby tu jen s malými přestávkami vyučoval. Jeho pedagogických schopností využívala v té době i řada jiných vysokých škol a institutů. Od roku 1954 až do své smrti vedl katedru dějin státu a práva právnické fakulty Moskevské státní university. Pod jeho vedením zde též úspěšně prošlo aspiranturou nebo doktoranturou přes 50 vědeckých pracovníků, kteří nyní pracují na sovětských školách nebo ve vědeckovýzkumných ústavech.

Profesor S. F. Kečekjan napsal přes 160 vědeckých prací, především z obecných dějin státu a práva, dějin politických ideologií, teorie státu a práva, ale i z mezinárodního, státního, občanského práva a jiných právních oborů. Pozoruhodný je již sám široký rozsah vědeckých zájmů Stěpana Fjodoroviče. Při tom hluboce vědecký způsob zpracování svědčí o vynikajících znalostech a mimořádných duševních schopnostech, které mu umožnily stát se předním specialistou hned v několika oborech právní vědy. Z jeho monografií je možno zde připomenout Učení Aristotela o státu a právu (1947), Právní vztahy v socialistické společnosti (1958), Stát a právo starého Řecka (1963).

Velké zásluhy má profesor Kečekjan na vypracování nových učebnic pro právnické fakulty a instituty, a to ve všech svých třech hlavních oborech. Byl vědeckým vedoucím autorského kolektivu učebnice Dějin politických ideologií (1955), hlavním redaktorem (spolu s docentem G. I. Feďkinem) a autorem řady hlav této učebnice, jejíž druhé vydání vyšlo v r. 1960. Napsal učebnici obecných dějin státu a práva (1. vydání 1944), je spoluautorem učebnic teorie státu a práva z let 1949, 1955 a jiných učebních pomůcek.

Nesmírně bohatá a plodná byla též organizátorská a veřejná činnost Stěpana Fjodoroviče, který pracoval v řadě časopiseckých redakcí, ve funkci předsedy moskevské sekce právních historiků, byl též zvolen za poslance Leninského obvodního sovětu v Moskvě atd.

Za mimořádné zásluhy o sovětskou právní vědu a vysokoškolské právnické vzdělání byl profesor S. F. Kečekjan vyznamenán řády a medailemi. Mezi sovětskými vědeckými pracovníky, profesory, učiteli, praktickými pracovníky i studenty práv požíval Stěpan Fjodorovič obrovské vážnosti a autority. Pro ně pro všechny znamená jeho odchod citelnou ztrátu.

Jeho úmrtí hluboce želí i pokroková právní věda řady dalších zemí světa, v nichž práce profesora Kečekjana došly zaslouženého uznání. Práce profesora Kečekjana byly z ruštiny přeloženy do 14 cizích jazyků a on sám byl osobně znám i ze svých častých vystoupení v zahraničí. V živé paměti zůstalo u nás jedno z posledních takových jeho vystoupení – na pražském kongresu věnovaném Hegelově filosofii práva v září 1966, v němž se z aktuálního hlediska zabýval Hegelovou kritikou historickoprávní teorie. Vzpomeňme též, že v Československu byl na začátku padesátých let vydán překlad učebnice teorie státu a práva a učebnice obecných dějin státu a práva, na nichž se profesor Kečekjan autorsky podílel a které se staly základní učební pomůckou pro celou generaci našich mladých právníků.

Českoslovenští právní historici vždy obdivovali profesora S. F. Kečekjana pro jeho vysokou erudici, mimořádné schopnosti a nevšední pracovní elán. Jeho jméno – jméno vynikajícího vědce a pedagoga, zůstane v naší paměti nadlouho zachováno.

K. Malý, st.